

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

جغرافیا (۲)

سال سوم آموزش متوسطه

رشته ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نام کتاب : جغرافیا (۲) - ۲۷۱/۴

مؤلفان : دکتر ناهید فلاحیان (فصل ۱ و ۶)، دکتر ابوالقاسم ملکی (فصل ۲ و ۴)، حسین اینانلو (فصل ۳)، نسرین اریسیان (فصل ۵)، دکتر خدیجه

همای صالحی، دکتر مه‌ری اذانی، دکتر یارمحمد بای (فصل ۷) و دکتر عطیبه سادات صابری (فصل ۸)

تجدیدنظرکنندگان : دکتر مهدی جویینه، دکتر شوکت مقیمی و کورش امیری نیا

ویر سنار : افسانه حجّتی طباطبایی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۰۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۰۹۲۶۶-۸۸۳، کدپستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌سایت : www.chap.sch.ir

مدیر مور فنی و چاپ : سیداحمد حسینی

رسام : هدیه بندار

طرح جلد : طاهره حسن‌زاده

صفحه‌آر : شهرزاد قنبری

حروفچین : فاطمه باقری مهر

مصحح : فرشته ارجمند، فاطمه گیتی جبین

مور آماده‌سازی خیر : فاطمه پزشکی

مور فنی ر یانه ی : حمید ثابت کلاچاهی ، پیمان حبیب‌پور

ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

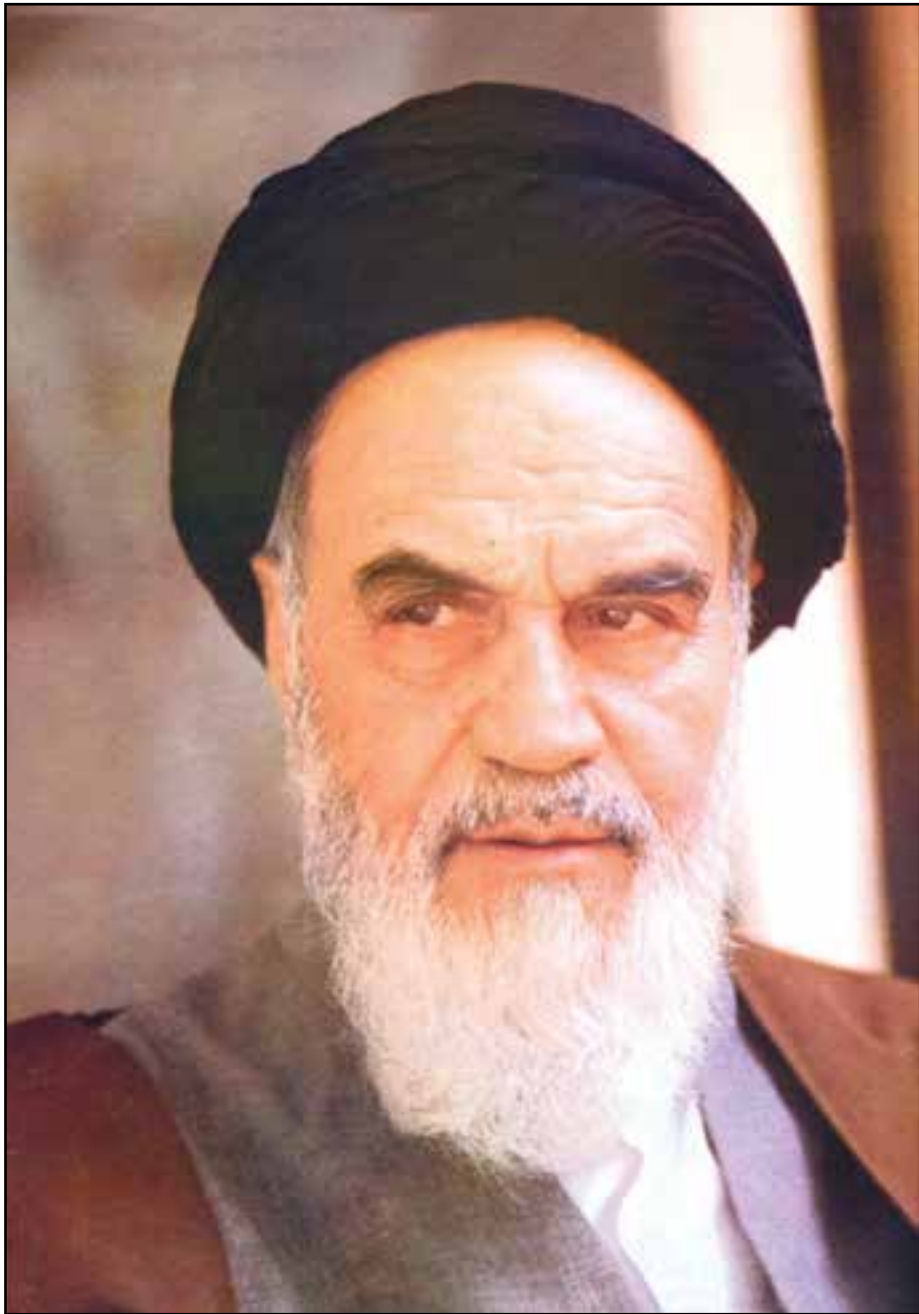
تلفن : ۰۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۰۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ سیزدهم ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۴-۱۹۳۹-۵-۹۶۴ ISBN 964-05-1939-4

جوان‌ها قدر جوانی‌شان را بدانند و آن را در علم و تقوی و سازندگی
خودشان صرف کنند که اشخاصی امین و صالح بشوند.
امام خمینی (رحمة الله علیه)

فهرست

۱ فصل اول — ناحیه چیست؟

- ۲ درس اول : تصور شما از یک ناحیه چیست؟
۱۴ درس دوم : نواحی انسانی چگونه پدید می آیند؟
۲۳ * مطالعه موردی (۱) : جهان اسلام

۲۶ فصل دوم — زندگی در نواحی ساحلی

- ۲۷ درس سوم : ویژگی های جغرافیایی سواحل
۳۲ درس چهارم : انسان و ساحل
۳۸ * مطالعه موردی (۲) : سواحل شرقی ایالات متحده امریکا

۴۰ فصل سوم — زندگی در نواحی کوهستانی

- ۴۱ درس پنجم : با کوهستان آشنا شویم
۵۶ درس ششم : انسان و کوهستان
۶۳ * مطالعه موردی (۳) : افغانستان

۶۵ فصل چهارم — زندگی در نواحی گرم و خشک ، گرم و مرطوب

- ۶۶ درس هفتم : فرسایش بیابان ها در نواحی گرم و خشک
۷۵ * مطالعه موردی (۴) : عربستان سعودی
۷۶ درس هشتم : تنوع زیستی در نواحی گرم و مرطوب
۸۱ * مطالعه موردی (۵) : برزیل

فصل پنجم — زندگی در نواحی قطبی

۸۲

درس نهم : ویژگی‌های طبیعی نواحی قطبی

۸۳

درس دهم : انسان در نواحی قطبی

۹۶

* مطالعه موردی (۶) : آلاسکا

۱۰۵

فصل ششم — سکونتگاه‌های شهری و روستایی

۱۰۷

درس یازدهم : سکونتگاه‌های شهری و روستایی چگونه پدید می‌آیند؟

۱۰۸

درس دوازدهم : پراکندگی و نقش شهرها

۱۱۹

درس سیزدهم : رشد سریع شهرنشینی چه مشکلاتی به وجود می‌آورد؟

۱۲۹

* مطالعه موردی (۷) : بنگلادش

۱۳۶

* مطالعه موردی (۸) : توکیو

۱۳۸

فصل هفتم — نواحی سیاسی

۱۴۰

درس چهاردهم : واحدهای سیاسی و مرزها

۱۴۱

درس پانزدهم : قدرت ملی و منطقه خلیج فارس

۱۵۰

فصل هشتم — نواحی اقتصادی

۱۶۴

درس شانزدهم : کشاورزی، صنعت و تجارت

۱۶۵

* مطالعه موردی (۹) : اِکو

۱۷۳

معلمان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آنان می توانند نظر اصلاحی خود را درباره مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ - گروه درسی مربوط و یا پیام نگار (Email)

talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

دفترتالیف کتاب های درسی ابتدایی توسط نظری

دانش آموز عزیز!

خداوند یکتا، سیاره زمین را - شگفت انگیز و متنوع آفریده است. انسان ها روی این سیاره، شیوه های متفاوت زندگی را انتخاب کرده و فرهنگ های گوناگونی را پدید آورده اند؛ زیرا که محیط های طبیعی که بستر زندگی انسان اند، به طور چشم گیری متفاوت اند. شما در سال گذشته با مطالعه درس جغرافیا، با برخی از مهم ترین موضوعات روز جامعه بشری در سطح جهان و ایران و نیز منطقه زندگی خود آشنا شدید و دانستید که از طریق به کار گیری دانش جغرافیا و مهارت های جغرافیایی، می توانید برای حفظ و نگهداری محیطی که در آن زندگی می کنید، مسئولانه تلاش کنید.

ما نیاز داریم که دانش خود را درباره زمین، گسترش دهیم و سرزمین های مختلف جهان و مردمان آن را بهتر بشناسیم. امسال، در این کتاب با مفهوم «ناحیه» و همچنین نواحی متفاوت جهان و گوناگونی های آن آشنا می شوید و در قالب مطالعه نواحی، برخی از اصول و مبانی دانش جغرافیا را نیز می آموزید.

آگاهی از اوضاع جغرافیایی نواحی مختلف موجب درک بهتر ما از چگونگی زندگی ساکنان کره زمین می شود. نتیجه این آگاهی باید تفاهم بیشتر بین ملت ها، همکاری و دوستی متقابل با دیگر ساکنان این سیاره برای حفظ و نگهداری آن و سرانجام یادگیری شیوه های منطقی بهره برداری از منابع آن باشد.

امیدواریم شما دانش آموز عزیز با شرکت فعال در کلاس درس، مطالب تازه ای درباره جهان بیاموزید و از درس جغرافیا لذت ببرید.

سایت گروه جغرافیا <http://Geography-dept.talif.sch.ir>

گروه جغرافیای

دفتر تألیف کتاب های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

معلم گرامی!

مطالعه های موردی (۱-۱۰) و «بیشتر بدانیم» این کتاب در ارزش یابی های کتبی و پایانی منظور نمی شود، اما در ارزش یابی های شفاهی و مستمر به صورت پرسش و پاسخ، قرانت متن، بحث و گفت و گو و فعالیت های تکمیلی و تحقیقی مورد نظر قرار می گیرد.